

Evaluation of Adaptation and Orientation Books Prepared in Accordance with 4+4+4 Regulation

F.Dilek GÖZÜTOK*
Ayşe Gülsüm AKÇATEPE***
M. Emir RÜZGÂR*****

Özgür ULUBEY**
Ece KOÇER****

ABSTRACT. Purpose of this study was to evaluate adaptation and orientation books prepared in accordance with 4+4+4 regulation by basing on some criteria. In the study, experts' opinions from different areas were taken by composing a group of 19 people and the data were analyzed by document analysis. According to the results, it was concluded that most of the activities and visuals in the books were not appropriate for the target group's development level and included negative hidden messages; in the content there were scientific errors; in activities and instructions there were many language and expression problems. In conclusion, it can be recommended Turkish Education Board to take these problems into consideration and rewrite the books according to book design principles.

Keywords: 4+4+4, Adaptation and Orientation Books, Evaluation.

* Prof. Dr., Ankara University, Faculty of Educational Sciences, Ankara, Turkey.

E-mail: dgozutok@hotmail.com

** Res. Assist., Ankara University, Faculty of Educational Sciences, Ankara, Turkey.

E-mail: ozgurulubey@gmail.com

*** Res. Assist., Ankara University, Faculty of Educational Sciences, Ankara, Turkey.

E-mail: a.g.akcatepe@gmail.com

**** Res. Assist., Ankara University, Faculty of Educational Sciences, Ankara, Turkey.

E-mail: ecekocer@gmail.com

***** Res. Assist., Ankara University, Faculty of Educational Sciences, Ankara, Turkey.

E-mail: netemirim@gmail.com

SUMMARY

Purpose and Significance: The purpose of this study was to evaluate primary school first grade adaptation and orientation books that were prepared in accordance with 4+4+4 regulation and held on 30.03.2012 due to some criteria. In order to achieve this purpose, opinions of experts about activities' content, instructions and designs of books were taken. It is anticipated that findings of this study may contribute to the writing of forthcoming course books. Besides, although there are some studies on 4+4+4 regulation and new curricula, there is not any about teachers' supplementary textbooks. Therefore, this study may fill this gap in the literature, too.

Method: Document analysis technique was used in this study and the research documents were Primary School First Grade Adaptation, Orientation Course Books and Teacher Supplementary Books which were started to be implemented on 17.08.2012 due to the regulation of Ministry of Education (MoNE). Opinions about these documents were taken from a group of experts working at Ankara University, Faculty of Educational Sciences. There were three sessions in which experts met and expressed their opinions about activities' content, instructions and visuals. These opinions were analyzed by descriptive analysis.

Results: The findings of the study were grouped under two themes: opinions about the activities and opinions about the book design. Moreover, opinions about the activities grouped under three sub-themes: content, instructions and visuals. In the light of the results, it is concluded that content is not appropriate for 60-66 months children's development levels and has some scientific misconceptions; instructions have some language and expression problems; visuals are not simple and plain for the target group. As books were prepared in a very short time, their designs also have some problems.

Discussion and Conclusions: Primary School First Grade Adaptation and Orientation Course Books and Teacher Supplementary Books should be rewritten by Turkish Education Board by basing on book design principles. Moreover, there are some points that need to be taken into consideration while preparing a teaching material: such as defining general and specific objectives; defining content and activities according to these objectives and developing measurement tools to measure the achievement of the objectives.

4+4+4 Yapılanması Kapsamında Hazırlanan Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Kitaplarının Değerlendirilmesi

F.Dilek GÖZÜTOK*

Ayşe Gülsüm AKÇATEPE***

M. Emir RÜZGÂR*****

Özgür ULUBEY**

Ece KOÇER****

ÖZ. Bu araştırmanın amacı, 4+4+4 yapılanması doğrultusunda hazırlanan İlkokul Birinci Sınıf Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Öğretmen ve Öğrenci Kitaplarının çeşitli ölçütlere göre değerlendirilmesidir. Doküman incelemesi tekniğinin kullanıldığı araştırmada farklı uzmanlık alanlarından 19 kişilik bir grup oluşturularak uzmanların kitaplara ilişkin değerlendirmeleri alınmıştır. Değerlendirmeler sonucunda, etkinliklerin ve kullanılan görsellerin büyük bölümünün hedef grubun gelişim düzeyine uygun olmadığı, olumsuz örtük mesajlar içerdiği, etkinlik içeriklerinde bilimsel hataların yer aldığı, etkinliklerde ve yönergelerde birçok dil ve anlatım hatalarının yer aldığı belirtilmiştir. Çok kısa bir sürede hazırlanan bu kitaplar, kitap tasarım ilkeleri dikkate alınarak Talim Terbiye Kurulu tarafından yeniden hazırlanmalıdır.

Anahtar Sözcükler: 4+4+4, Uyum ve Hazırlık Kitapları, Değerlendirme.

*Prof. Dr., Ankara University, Faculty of Educational Sciences, Ankara, Turkey.

E-mail: dgozutok@hotmail.com

**Res. Assist., Ankara University, Faculty of Educational Sciences, Ankara, Turkey.

E-mail: ozgurulubey@gmail.com

***Res. Assist., Ankara University, Faculty of Educational Sciences, Ankara, Turkey.

E-mail: a.g.akcatepe@gmail.com

****Res. Assist., Ankara University, Faculty of Educational Sciences, Ankara, Turkey.

E-mail: ecekocer@gmail.com

*****Res. Assist., Ankara University, Faculty of Educational Sciences, Ankara, Turkey.

E-mail: netemirim@gmail.com

GİRİŞ

5.1.1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda, 30.03.2012 tarihinde yapılan değişiklikle, Türk Milli Eğitim Sistemi'nde 1997'ye kadar 5+3+3, 1998'den sonra 8+3 ve ardından da 8+4 biçiminde uygulanmakta olan örgün eğitim, 4+4+4 biçiminde yapılandırılmıştır. Yeni yapıda, sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim kademelendirilerek kesintili hâle getirilmiştir. İlk dört yıl ilkokul, ikinci dört yıl ortaokul olarak düzenlenmiş ve üçüncü dört yıldaki lise, (kâğıt üzerinde) zorunlu eğitim kapsamına alınmıştır. Düzenleme ile ilk dört yıla başlama yaşı zorunlu olarak 6 yaştan (72 ay) 5 yaşa (60 ay) indirilmiş, ortaokul ve liselerde öğrencinin veya anne-babasının isteğine ve seçimine bağlı olarak dini içerikli derslerin de ağırlıklı olarak yer aldığı seçmeli derslere yer verilmiştir.

Yeni yapılanma, pilot uygulaması yapılmadan 2012 – 2013 eğitim-öğretim yılında (1, 5 ve 9. sınıflarda) kademeli olarak uygulanmaya başlanmıştır. Eylül 2012 öğretim yılı başında, 5 yaşını tamamlayan çocuklar, adreslerine dayalı olarak en yakın okula zorunlu kayıtları yapılarak 12 yıllık zorunlu eğitimin ilkokul 1. sınıfına, 4. sınıfı tamamlayan öğrenciler, ortaokul 1. sınıfa, 8. sınıfı tamamlayan öğrenciler ise lise 1. sınıfa başlatılmışlardır.

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) 12 yıllık zorunlu eğitime geçiş ile aşağıda sıralanan yararların sağlanacağını belirtmiştir (MEB, 2012a):

- Türkiye'de yetişkin nüfusun ortalama eğitim süresinin artırılması ve okullaşma oranındaki bölgesel farklılıkların azaltılması,
- Türkiye'deki lise mezunu sayısının artırılması,
- Farklı alanlarda yeteneği olan öğrencilere, ortaokul 1. sınıftan itibaren kendilerini geliştirme fırsatı tanınması,
- Eğitimin kademelere bölünmesi ile kademeler arası geçişlere olanak sağlanması, böylece yetenek ve gelişimlerine göre bireylere erken yaşlarda meslekî tercih hakkı tanınması,
- Okula başlama yaşının 60 aya düşürülerek, çocuklara erken yaşta ilkokula başlama fırsatı verilmesi, bu konuda dünya genelindeki uygulamalarla paralellik sağlanması,
- Farklı kademelerdeki öğrencilerin farklı binalarda eğitim görerek, ortak mekânlardan yeterince yararlanmalarının sağlanması.

MEB'in yararlar diye sıraladığı bu ifadelerin hangilerinin yarar olduğu, eğitim alan yazınındaki bilgiler ve araştırma bulguları ile tutarlılık taşıyıp taşımadığı ayrı ayrı tartışılmalıdır.

Kanun teklifinin yapıldığı dönemde, üniversiteler, bazı sivil toplum kuruluşları, ana muhalefet partisi ve kamuoyu, MEB'in yeni kanunla getireceğini belirttiği düzenlemeleri çeşitli boyutlarıyla eleştirmişlerdir. Bu eleştiriler ana hatları ile aşağıda verilmiştir:

- 60 aylık çocukların birçoğunun öz bakım gereksinimlerini kendi kendilerine karşılayamadıkları, fiziksel ve bilişsel gelişim açısından temel eğitime hazır olmadıkları farklı bilimsel araştırmalarda vurgulanmaktadır. İlkokula başlama yaşının bir yıl erkene alınmasının ve okul öncesi eğitimin zorunlu olmamasının bilimsel verilere uygun olmadığı görülmektedir. Bu nedenle, okul öncesi eğitim (60-72 ay) zorunlu temel eğitim kapsamında ele alınmalı, ancak 72 ayını tamamlamış çocuklar ilköğretime başlamalıdır (Ankara Üniversitesi, 2012; Boğaziçi Üniversitesi, 2012; ERG, 2012; ODTÜ, 2012).
- Mevcut öğretmen yetiştirme sisteminde sınıf öğretmeni adayları, 7-11 yaş arasındaki öğrencilere yönelik eğitim almaktadırlar. Oysa kanun teklifi ile sınıf öğretmenlerinin 5 yaşındaki çocukların da eğitimini üstlenmeleri beklenmektedir. Her yaş grubunun özellikleri farklı pedagojik ilkelerin bilinmesini ve uygulanmasını gerektirmektedir. Bu nedenle, sınıf öğretmenlerinin 5 yaşındaki çocuklara eğitim vermeleri pedagojik açıdan sakıncalıdır (Ankara Üniversitesi, 2012).
- Özellikle son yıllardaki bilimsel veriler, bireylerin 15, hatta 18 yaşlarında bile meslek seçiminde güçlük çektiklerini göstermektedir. Eğitim bilimleri alanında ileride olan ülkelerde meslek seçiminin olabildiğince yukarı çekildiği görülmektedir. Gelişimsel olarak, meslek seçimine hazır olmayan 10 yaşındaki çocukların belirli bir mesleğe yönlendirilmesi çağdaş eğitim ve kariyer gelişimi ilkelerine aykırıdır. Son yıllarda “gecikmiş ergenlik”, “uzatılan gençlik” gibi kavramlar ile işaret edilen bu durum, kariyere yönelik belirleyici meslek seçimi ve tercihlerin en erken 17-18 yaşlarına kaydırılmasını gerekli kılmaktadır (Ankara Üniversitesi, 2012; Boğaziçi Üniversitesi, 2012; Koç Üniversitesi, 2012; ODTÜ, 2012).
- Öğrencilerin bireysel, toplumsal ve mesleki gelişimleri açılarından da örgün eğitim kurumlarına devam etmeleri önem taşımaktadır. Bu eğitimin bir, iki ya da üç kademe verilmesi, “açık öğretim,” “mesleki eğitim,” “evde eğitim” gibi kavramlar altında çocuğun temel eğitimden yoksun bırakılması anlamına gelebilir. Zorunlu eğitimi bu şekilde esnekletmek, özellikle alt sosyo-ekonomik düzeyden gelen kız ve erkek çocuklar için eğitimde eşitliği zedelediği gibi, gerçekte zorunlu eğitimi 12 yıla çıkarmamaktadır (Ankara Üniversitesi, 2012; Boğaziçi Üniversitesi, 2012; ODTÜ, 2012).

Kanun teklifinin görüşüldüğü süreçte, yukarıda belirtilen eleştirilere karşın, kanun teklifi hızlı bir şekilde kabul edilerek uygulamaya

konulmuştur.12 yıllık zorunlu eğitim kararı ile birlikte ilkokul programlarının kademeli olarak yenileneceği ve 1. sınıf programının yeni düzenlemelere uygun hale getirilmek üzere gözden geçirileceği duyurulmuştur. 60 aylık, 72 aylık ve hatta 84 aylık iken kayıtları yapılan ve bir arada harmanlanarak oluşturulan sınıflarda bulunacak çocuklar için MEB; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile TÜBİTAK arasında imzalanan protokol kapsamında içeriği hazırlanan “Uyum ve Hazırlık Çalışmaları” Öğretmen ve Öğrenci Çalışma kitaplarını ilk üç ayda uygulanmak üzere bastırmıştır. MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı’nın 17/08/2012 gün ve 4755 sayılı yazısı ile bu materyali 2012–2013 öğretim yılından itibaren eğitim aracı olarak kabul etmiş, Öğretmen Kitabını 70.000 adet, Öğrenci Çalışma Kitaplarını (1 ve 2) 1.750.000 adet bastırmıştır. 1. sınıf programının kademeli olarak yeni düzenlemelere uygun hâle getirileceği belirtilmesine karşın bir program düzenlemesi değil, bir etkinlik kitabı hazırlanması ve adına “program” denilerek uygulanması uygun görülmemiştir. Bir yardımcı doçent editörlüğünde, biri yardımcı doçent, biri uzman beş kişinin yazarlığında, bir resimleyen ve bir de grafik tasarımını yapan toplam sekiz kişilik bir grup tarafından bu materyal oluşturulmuştur. Materyalin herhangi bir yerinde, oluşturulan etkinliklerin herhangi bir grupta denendiği, değerlendirildiği ve değerlendirme sonuçları doğrultusunda geliştirildiği konusunda bir bilgi yer almamaktadır. 5 yaşındaki çocukların da zorunlu olarak ilkokula kaydedilmesi ile ülke çapında sayısı 2 milyona yaklaşan bir öğrenci grubuna uygulanacak bir materyalin deneme çalışması bile yapılmadan uygulamaya konması oldukça düşündürücü ve bilimsel anlayışla çelişen bir durumdur.

Ayrıca, verileri birinci sınıf öğretmenlerinden toplanarak yapılan araştırmalarda da uyum programının öğrencilere temel becerileri kazandırmaktan uzak olduğu, öğrencileri okula alıştıramadığı, okulu sevmeyi kolaylaştırmadığı (Peker-Ünal, 2013); okula yeni başlayan öğrencilerin okula, arkadaşlarına, öğretmene ve öğretim etkinliklerine uyumunu kolaylaştırmadığı (Özgür-İnam, 2013) belirlenmiştir.

Eğitim Bilimlerinin herhangi bir alanında uzmanlaşmış bir eğitimci, MEB tarafından kısa bir sürede hazırlanarak kullanılmaya başlanan İlkokul 1. Sınıf Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Kitaplarını ve Öğretmen Kitabını, ana hatlarıyla incelediğinde bu kitabı bilimsel ölçütlerle değerlendirme sorumluluğunu duyacaktır. Bünyesinde eğitimin çeşitli alanlarından uzmanları barındıran Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, MEB’in kısa sürede hazırlayıp adına program dediği yazılı ders materyalini değerlendirmeyi bir akademik sorumluluk olarak kabul etmiş ve ekip çalışması ile bu araştırmayı gerçekleştirmiştir.

Bu araştırmanın genel amacı; İlkokul 1. Sınıf Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Öğretmen ve Öğrenci Kitaplarının çeşitli ölçütlere göre değerlendirilmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Uzmanların; İlkokul 1. Sınıf Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Öğretmen ve Öğrenci Kitaplarında yer alan,
 - a. Etkinliklerin içeriğine,
 - b. Etkinliklerde kullanılan yönergelere,
 - c. Etkinliklerde kullanılan görsellere ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Uzmanların; İlkokul 1. Sınıf Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Öğretmen ve Öğrenci Kitaplarının tasarımına ilişkin genel değerlendirmeleri nelerdir?

İlkokul 1. Sınıf Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Öğretmen ve Öğrenci Kitaplarının değerlendirilmesi ile elde edilen verilerin yeni kitapların hazırlanma sürecine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, yapılan araştırmalar incelendiğinde, 4+4+4 yapılanması ve bu yapılanma kapsamında hazırlanan programlara ilişkin araştırmalar bulunsa da öğretmenlerin sınıf içerisinde kullandıkları kaynak kitapların incelenmesine yeterince yer verilmediği görülmüştür. Araştırmanın alan yazındaki bu boşluğu da dolduracağı düşünülmektedir.

Bu araştırma, farklı uzmanlık alanlarından kişilerin bir amaç çerçevesinde bir araya gelerek çalıştay benzeri bir yöntemle ortaya ürün koymaları açısından daha sonraki araştırmalara bir model oluşturabilir.

YÖNTEM

Araştırmada, araştırılması hedeflenen olay ve olgular hakkında yazılı materyallerin analizini kapsayan doküman incelemesi tekniği (Yıldırım ve Şimşek, 2011) kullanılmıştır.

Analiz Kapsamına Alınan Dokümanlar

MEB'in 4755 sayılı ve 17.08.2012 tarihli kararı ile uygulamaya başladığı İlkokul 1. Sınıf Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Öğretmen (MEB, 2012b) ve Öğrenci Kitapları (MEB, 2012c) analiz kapsamına alınan dokümanlardır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinde, okul öncesi öğretmenliği, sınıf öğretmenliği, eğitimde program geliştirme, Türkçe öğretimi, matematik öğretimi, güzel sanatlar eğitimi, yaratıcı drama, müze

eğitimi, eğitim psikolojisi, müzik öğretimi, özel eğitim alanlarından 19 kişilik bir uzman grup oluşturulmuş ve değerlendirmeler bu grup tarafından yapılmıştır. Her grup üyesine yapılacak toplantılardan birkaç gün önce incelemeleri için üzerinde çalışılacak materyaller bir yönerge ile gönderilmiştir.

Grup üyeleri 5, 10, 18 Nisan 2013 tarihlerinde yapılan toplantılarda bir araya gelerek daha önce kendi uzmanlık alanlarına göre yaptıkları ön incelemeleri tüm grupla paylaşmışlardır. Bu süreçte, kitaplarda yer alan etkinliklerin içeriği, etkinliklerde kullanılan yönergeler ve görseller tek tek incelenmiştir. Seçilen her bir etkinlik, projeksiyon cihazı ile perdeye yansıtılmış, kitaptaki etkinlik yönergeleri sesli olarak okunmuş ve materyalde etkinliklerin amacı/hedefi belirlenmemiş olmasına karşın etkinliklerle hangi amaçların gerçekleştirilmek istendiği tartışılmıştır. Önerilen her etkinlik ve sunulan her materyal bütün yönleriyle katılımcıların kendi alanlarındaki uzmanlık birikimleri ile irdelenmiştir. Üç araştırma görevlisi belirtilen görüşleri kayda almıştır.

İlkokul 1. Sınıf Uyum ve Hazırlık Çalışma Kitapları'ndaki etkinliklerin tamamının incelenmesi planlanmış; ancak uzmanların etkinliklerle ilgili görüşlerinin tekrar etmesi üzerine, etkinliklerin tamamının incelenmesinden vazgeçilmiş, kitaplardaki etkinliklerin tamamını yansıtacağı düşünülen etkinlikler incelenmiştir.

Kitaplarda yer alan temalar, bu temalar altında yer alan etkinlik sayıları, analiz edilen etkinlik sayıları ile bunların ilgili tema içinde yüzdeleri Çizelge 1'de verilmektedir.

Çizelge 1. *Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Kitabında Yer Alan Temalar, Etkinlikler, İncelemeye Alınan Etkinlikler ve Yüzdeler Dağılımı*

Temalar	Var Olan Etkinlik Sayısı (N)	İncelenen Etkinlik Sayısı (n)	Yüzde (%)
Uyum Haftası	17	7	41
Müzik	11	11	100
Hayat Bilgisi	45	16	36
Matematik	33	17	52
Oyun ve Fiziki Etkinlikler	24	12	50
*Görsel Sanatlar–Türkçe	130	48	37
Toplam	260	111	43

* Öğretmen Kitabında Türkçe ve Görsel Sanatlar etkinliklerinin tema renkleri birbirinden ayırt edilemediği için bu iki tema birlikte verilmiştir.

Çizelge 1’de görüldüğü gibi toplam 260 etkinliğin 111’i (%43’ü) incelenmiştir. Üç ayrı oturumda her bir etkinlik üzerinde yapılan tartışma ile elde edilen veriler, betimsel analiz yaklaşımına göre, alanı program geliştirme olan dört araştırma görevlisi tarafından analiz edilmiştir. Bu süreçte önce, veri analizi için bir çerçeve oluşturulmuş; bu çerçeveye göre elde edilen veriler okunmuş ve düzenlenmiştir. Daha sonra düzenlenen verilere yönelik temalar oluşturulmuş ve temalar, gerekli yerlerde verilerde yer alan ve materyalde bulunan doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Araştırmanın güvenilirliği için verilere yönelik oluşturulan temalar iki konu alanı uzmanına ve bilimsel araştırma konusunda üç uzmana sunulmuş ve uzmanlardan, oluşturulan yapının uygunluğu konusunda görüş bildirmeleri istenmiştir. Gelen görüşler doğrultusunda düzeltmeler yapılmış ve görüş birliğine varılmıştır. Hazırlanan rapor, çalışmayı yönlendiren öğretim üyelerinin verdiği dönütler doğrultusunda düzeltilerek katılımcıların tamamının eleştirisi ve düzeltmelerine sunulmuş ve son halini almıştır.

BULGULAR

İlkokul 1. Sınıf Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Öğretmen ve Öğrenci Kitapları’nın çeşitli ölçütlere göre değerlendirilmesinin amaçlandığı bu çalışmada elde edilen bulgular, “kitaplarda incelenen etkinliklere ilişkin değerlendirmeler” ve “kitap tasarımına ilişkin genel değerlendirmeler” başlıkları altında sunulmuştur.

A) Kitaplarda İncelenen Etkinliklere İlişkin Değerlendirmeler

Etkinliklere ilişkin değerlendirmeler etkinliklerin içeriğine, etkinliklerde kullanılan yönergelere ve görsellere ilişkin bulgular alt başlıkları altında verilmiştir.

1. İncelenen Etkinliklerin İçeriğine İlişkin Bulgular

Çalışma kapsamında incelenen bazı etkinliklerin içeriğinin, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim düzeylerine uygun olmadığı belirlenmiştir. Örneğin; “Bilge Ağaç Dikiyor” (Öğretmen Kitabı (Öğrt. K.), s.24) etkinliğinde, öğrencilerden kesme kitabında yer alan ağaçları kesmeleri ve bu ağaçları uzundan kısaya, kısıdan uzuna, en çok dalı olandan en az dalı olana, renk tonları açısından koyudan açığa, açıktan koyuya, gövdesi ince olandan kalın olana şeklinde sıralamaları istenmektedir. Ancak hedef yaş grubundaki çocukların bilişsel olarak çoklu sınıflamalar yapmaları oldukça zordur. Ayrıca, verilen ağaç çizimlerinin bazıları uzunluk ve gövde kalınlığı açısından birbirinden çok az farklı çizilmiştir. Bu farklılıkların bu yaş çocuklarınca fark edilmeleri zordur.

60-66 aylık öğrencilerin duyuşsal gelişim düzeylerine uygun olmayan etkinliklere örnek olarak,“Gözlerim Kapalı” (Öğrt. K., s.176) isimli etkinlik verilebilir. Öğrencilerin birbirlerine güven duymalarını sağlamayı amaçladığı tahmin edilen bu etkinlikte, öğrencilerden karşılıklı sıralanarak koridor oluşturmaları ve bir öğrencinin de gözleri kapalı bir şekilde koridor boyunca hoplayıp zıplayarak ve sekerek yürümesi istenmektedir. Etkinlik tasarlanırken, oyun çağındaki çocukların güven çalışmalarında birbirlerine istemeden zarar verebilecekleri göz önünde bulundurulmamıştır. Öğrencilerin istemeden birbirlerine zarar vermeleri, onların güven duygularını zedeleyebilir ve okula uyum sağlamalarını zorlaştırabilir. Bu nedenle güven çalışması vb. oyunların daha ileri yaşlarda verilmesi uygun olabilir.

Öğrencilerin psikomotor gelişim düzeylerine uygun olmayan etkinliklere örnek olarak da çizgi çalışması etkinliklerinden bazıları verilebilir. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için önerilen bu etkinliklerin, hedef yaş grubu öğrencilerinin psikomotor gelişim düzeylerine uygun olmadığı söylenebilir. Öğretmen Kitabı sayfa 38’de verilen “Çizgi Çalışması” etkinliği Şekil 1’de verilmektedir.

Çizgi Çalışması

Tahmini Süre: 40'

Araç Gereç: Çalışma kitabı, kalem

Öğrencilerinize yazma becerilerini desteklemeye yönelik sayfayı aşağıdaki yönergeleri vererek yaptırınız.

* Elimizi kaldırmadan, geriye dönmeden kesik çizgilerin üzerinden geçerek onları birleştirilim.

Şekil 1. Çizgi Çalışması Etkinliği

Şekil 1’de verilen etkinlikte, öğrencilerden ellerini kaldırmadan ve geriye dönmeden kesik çizgilerin üzerinden geçmeleri ve verilen resmi tamamlamaları istenmektedir. Hedef yaş grubundaki öğrencilerin bu kadar uzun süre ellerini kaldırmadan bir resmi tamamlamaları çok zordur. Ayrıca, verilen resmin teknik olarak da el kaldırmadan ve geriye dönülmeden tamamlanması mümkün değildir.

Kitaplarda yer alan bazı etkinlik içeriklerinin bilimsel olarak uygun olmadığı belirlenmiştir. İncelenen etkinliklerde, bazı kavramlar yanlış kullanılmış, bazı oyunların kuralları yanlış verilmiştir. Örneğin; dinleme kavramı, sadece öğretmenin söylediklerinin dinlenilmesi olarak verilmiştir. Ancak dinleme söylenenlerin anlamlandırılmasını da kapsamaktadır. Ayrıca, “Bilgenin Şaşkınlığı” (Öğrt. K., s.56) isimli etkinlikte tek seferde oluşturulan sese ritim denilmiştir. Oysa tek seferde oluşturulan ses ritim olarak kabul edilemez. “Bilge ve Kardeşi Yarışıyor” (Öğrt. K., s.41) etkinliğinde ise, adım kavramı yanlış kullanılmıştır. Adım kavramı ayak boyu yerine kullanılmıştır.

Kitaplarda yer alan bazı etkinliklerin örtük mesajlar içerdiği söylenebilir. “29 Ekim” (Öğrt. K., s.80) ve “29 Ekim’i Kutluyoruz” (Öğrt. K., s.80) etkinliklerinde 29 Ekim tarihinin anlamına ve önemine değinilmemekle birlikte “Cumhuriyet” veya “Cumhuriyet Bayramı” kavramlarına da yer verilmediği dikkat çekmektedir. Ayrıca söz edilen etkinliklerin yönergelerinde bu önemli tarihin çocuklar tarafından içselleştirilebilmesi için herhangi bir yönlendirme bulunmamaktadır. Benzer şekilde, “Atatürk” (Öğrt. K., s.81) ve “Fotoğraflarla Atatürk” (Öğrt. K., s.123) etkinlikleri için Öğretmen Kitabı’nda ve Öğrenci Kitabı’nda Atatürk fotoğrafına yer verilmemiştir. Bu örnekler, programda ulusal değerlere yeterince önem verilmediği izlenimini doğurmaktadır. Bunların dışında, bazı etkinliklerin de farklı örtük mesajlar içerdiği söylenebilir. Örneğin; “eksik olanı bulma” ifadesi yerine “farklı olanı bulma” ifadesinin kullanılması, farklılığın bir eksiklik olarak algılanmasına (Öğrt. K., s.20); özellikle müzik etkinlik yönergelerinin aynı olması, müziğin önemsiz olarak algılanmasına (Öğrt. K., s. 11, 26, 43, 61, 76, 92, 101, 119, 137, 157, 198); kurallar öğretilirken öğrencilerin sıralanmalarının istenmesi (Öğrt. K., s.5), çocukların algılarının tek tipleştirilmesine ve “Yemekteyiz”(Öğrt. K., s.5) gibi popüler kültür öğelerine yer verilerek popüler kültürün içselleştirilmesine neden olunabilir.

Kitaplarda yer alan etkinliklerin amaçlarının açık ve net bir dille ifade edilmesi programların amaçlarına ulaşması açısından önemlidir. Ancak incelenen kitaplarda, etkinlik hedeflerinin belirtilmediği görülmüştür. Her ne kadar etkinlik hedefleri belirtilmemiş olsa da yönerge ifadelerinden anlaşıldığına göre, etkinliğin kazandırmak istediklerinin etkinliklerle uyummadığı söylenebilir. Örneğin, “Sesimin Eşi” (Öğrt. K., s.52)

etkinliğinde ikişer adet olacak şekilde etrafı kapatılmış pet şişelere; tuz, bulgur, pirinç, mercimek, nohut, fasulye, kum, çekirdek vb. malzemelerden eşit miktarlarda konulması istenmektedir. Hazırlanan şişelerden iki tanesinin malzemeleri aynı olacak şekilde beş şişe seçilmesi ve bu şişelerin sallanmaları sırasında çıkardıkları seslerden hareketle malzemeleri aynı olanların eşleştirilmeleri ve içerisinde ne olduğunun tahmin edilmesi beklenmektedir. Ancak tuz-kum, pirinç-bulgur-mercimek ve fasulye-nohut-çekirdek gibi şişe sallandığında çıkaracakları seslerin birbirinden ayırt edilmesi zor olan maddelerin kullanılması etkinliğin amacına ulaşmasını zorlaştırmaktadır. Aynı etkinlikte “Öğrencilerinize önceden hazırlamış olduğunuz keseden bir resimli kart seçtiniz. Her çocuk bir kart seçtikten sonra siz de bir kart alınız. Öğrencilerinizden birini seçerek, bu öğrencinin kartında gördüğü varlığın ismini söylemesini isteyiniz. Adı bu kelime ile benzer sesli varlık kartının kimde olduğunu sorarak oyunu devam ettiriniz” yönergesi yer almaktadır. Öğretmenler için yazılmış bu ifadelerden öğretmenlerin ne anlayıp, oyunu nasıl oynattıkları merak konusudur.

Kitaplardaki boyama içeren etkinliklerde resimlerin çizili olarak verilmesi, öğrencilerden bu çizimlerin içini boyamalarının istenmesi, öğrencilerin yaratıcılığını, hayal gücünü ve eleştirel düşüncelerini sınırlandırmaktadır. Çocukların görsel dünyaya ilişkin nesnelere algılayarak çevrelerini keşfetmeleri, düşüncelerini ve özgürlüklerini, yaratıcılıklarını ve hayal gücünü geliştirmeleri amacıyla, etkinliklerde öğrencilerin resimleri kendilerinin çizmeleri ve boyamalarının istenmesi daha yararlı olacaktır. Ayrıca, boyamaları için verilen çocuk çizimleri de Şekil 2 ve 3’te görüldüğü gibi, 3-4 yaşındaki çocuklardır. Böyle bir boyama yaptırılacaksa daha kolay boyanabilecek, tek figürün yer aldığı, kontur çizgileri çok silik resimler kullanılabilir. Öğrenci Çalışma Kitabı-1’de (s.1. ve 3) yer alan “Boyuyorum I” ve “Boyuyorum II” etkinlikleri Şekil 2 ve 3’te verilmektedir.

Şekil 2. Boyuyorum I Etkinliği

Şekil 3. Boyuyorum II Etkinliği

Kitaplarda yer alan bazı etkinliklerin kalabalık sınıflarda, bazılarının ise sınıf ortamında gerçekleştirilebilmesi olanaklı değildir. Ayrıca, bazı etkinliklerin süresi kırk dakika olarak belirtilmesine karşın etkinlik, ders süresini dolduracak uzunlukta değildir. Araç-gereçlerin eksik olduğu durumlarda bu sorun daha da belirginleşmektedir. Örneğin, “Nokta ve Çizgilerden Desen Yapalım” etkinliğinde (Öğrt. K., s.37) öğrencilerden 5-6 kişilik gruplara ayrılmaları, grupların birbirleri ardına eklenerek çizgi oluşturmaları ve bu çizgiyi uzatmaları istenmektedir. Ardından, grubun başındaki öğrenciye yün verilerek bu yünün elden ele son öğrenciye ulaştırılması beklenmektedir. Yün, son öğrenciye ulaştıktan sonra her bir öğrencinin oluşan şekli bulunduğu yerde incelemesi ve incelediği şekli kâğıda aktarması istenmektedir. Ancak, bu etkinliğin kalabalık sınıflarda özellikle de bu yaş grubunda etkin bir şekilde yapılabilmesi oldukça zordur. Bu etkinlik, ancak bir açık hava etkinliği olabilir.

Kitaplarda yer alan bazı etkinliklerin aşamalılık ilkesine uygun olarak planlanmadığı da görülmüştür. Örneğin, “Dinliyorum Uyguluyorum” etkinliğinin (Öğrt. K., s.54) gerçekleştirilebilmesi için öğrencilerin sağ-sol kavramlarını bilmeleri gerekmektedir. Ancak, bu kavramlar, “Bilge ve Arkadaşı Piknikte” etkinliğinde verilmektedir (Öğrt. K., s.58). Üstelik “Alışveriş sepeti olan çocuklardan sola doğru bakanın tişörtünü boyayalım” yönergelerinin yerine getirilme şansı yoktur. Çünkü alışveriş sepeti olan çocuk sola doğru bakmamaktadır (Şekil 7).

2. Etkinliklerde Kullanılan Yönergelere İlişkin Değerlendirmeler

Etkinlik yönergelerinde dil ve anlatım hatalarının olduğu ve bu hataların yönergelerin anlaşılmasını güçleştirdiği belirlenmiştir. Yönergelerin birçoğunda dil ve anlatım açısından doğru olmayan ifadeler kullanılmıştır. Örneğin, “Bilge ile Eğlenelim” (Öğrt. K., s.40), “Bilge’nin Çorapları” (Öğrt. K., s.40), “Bilge ve Kardeşi Yarışıyor” (Öğrt. K., s.41), “Bilge’nin Şaşkınlığı” (Öğrt. K., s.56), “Sesimin Eşi Nerede” (Öğrt. K., s.58) etkinliklerinin de dâhil olduğu birçok etkinlikte “öğrencilerinize... becerilerini desteklemeye yönelik ...sayfayı yaptırınız” gibi tek tip bir ifade yer almaktadır. Ancak, “...becerilerini desteklemeye yönelik” ifadesi yerine “becerilerini geliştirmeye yönelik” ifadesi; “sayfayı yaptırınız” ifadesi yerine de “etkinliği yapmalarını sağlayınız” ifadesinin kullanılması daha doğrudur. Benzer şekilde, “Kitap Okuma” (Öğrt. K., s.73) etkinliğinin yönergelerinde yer alan “...konuşma yürüttükten sonra...” ifadesi Türkçe açısından doğru bir kullanım değildir. Ayrıca, “Parçalar Nerede” (Öğrt. K., s.83), “Gruplama” (Öğrt. K., s.86), “e Sesi ile Konsantrasyon” (Öğrt. K., s.86) gibi etkinliklerde tek bir yönerge verilmesine karşın birden fazla yönerge varmış gibi “...

aşağıdaki yönergeleri vererek yaptırınız” ifadesi kullanılmıştır. “Bilge Ağaç Dikiyor” (Öğrt. K., s.24) etkinliği yönergesinde “...ağaçları dikerken Bilge bazı kurallara dikkat etmemizi istiyor” denmekte ve öğrencilerin ağaçları uzundan kısaya, kısıdan uzuna vb. sıralamaları istenmektedir. Öğrencilerin ağaçları verilen yönergeye göre sıralamaları “bazı kurallara dikkat etmek” değildir. Bu gibi dil ve anlatım hataları, incelenen kitapların kısa sürede, hızlı ve özensiz bir şekilde hazırlandığını göstermektedir.

Etkinliklerde, yer yer yönergeler ile kullanılan görseller arasında uyumsuzluk olduğu belirlenmiştir. Örneğin, “Bilge’nin Şaşkınlığı” (Öğrt. K., s.56) etkinliğinin yönergesinde, öğrencilerin haritanın başlangıç noktasından başlayarak okları takip etmeleri ve resimde bulunan varlıkları incelemeleri istenmektedir. Ancak Şekil 4’te verilen resimde başlangıç noktası anlaşılammakta ve takip edilmesi istenen oklar bulunmamaktadır. Ayrıca, izlenmesi istenen yol da resimde açık ve net değildir.

Şekil 4’teki “Bilge’nin Şaşkınlığı” (Öğrt. K., s.56) etkinliğinde verilen “üzerinde her varlıktan sadece bir tane olan bir hazine haritası var. Bu harita bir hazine haritasıdır” ifadeleri bu yaş grubu için anlaşılması zor bir yönergedir.

Şekil 4. Bilge'nin Şaşkınlığı Etkinliği

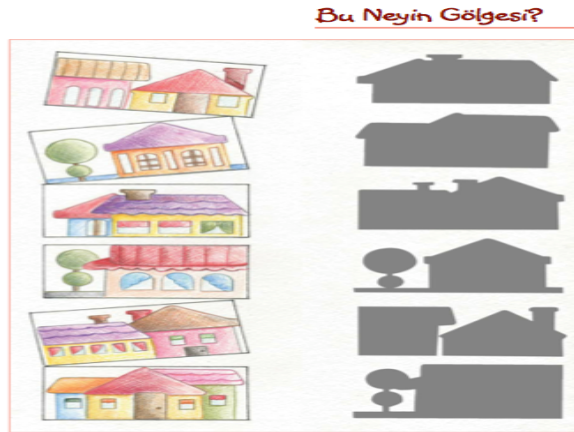
Şekil 5’te verilen “Arı Bal Topluyor” (Öğrt. K., s.53) etkinliğinde de, öğrencilerden resimde yer alan arıların kovanlarına ulaşmalarına yardım etmeleri istenmektedir. Ancak verilen resimlerde kovan yer almamaktadır. Ayrıca arılar çiçeklerden bal toplamaz, polen toplar, balı kendisi üretir ve kovana yerleştirir. Öğrencilerin dikkat gelişimlerini desteklemeye yönelik hazırlanan bu çalışma, kavramları yanlış öğrenmelerine neden olmaktadır.

Şekil 5. Arı Bal Topluyor Etkinliği

3. Etkinliklerde Kullanılan Görsellere İlişkin Değerlendirmeler

Etkinliklerde kullanılan bazı görsellerin öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmadığı belirlenmiştir. Örneğin, Şekil 6’da verilen “Bu Neyin Gölgesi?” (Öğrt. K., s.36) etkinliğinde, öğrencilerden görselde verilen varlıklar ile gölgelerini eşleştirmeleri istenmiştir.

Şekil 6. Bu Neyin Gölgesi? Etkinliği

Şekil 6’da görüldüğü gibi, etkinlikte verilen çizimler çok karmaşıkken, gölgelerin de birbirlerinden ayırt edilmesi zordur. Bu durum, çizimlerle gölgelerini eşleştirmeyi zorlaştırmaktadır.

Etkinliklerde kullanılan bazı görsellerin yalınlık ve basitlik ilkesine uyulmadan hazırlandığı görülmüştür. Örneğin, “Dinliyorum Uyguluyorum” (Öğrt. K., s.54) etkinliğinde, etkinlik görselinde kullanılan renkler doğrultusunda yönerge verilmektedir. Ancak görselde kullanılan renklerin birbirine çok yakın olduğu ve ayırt edilmesinin zor olduğu Şekil 7’de görülmektedir. Ayrıca, verilen resmin bütün olarak yalın ve basit bir şekilde tasarlanmadığı söylenebilir.

Şekil 7. Dinliyorum Uyguluyorum Etkinliği

Etkinliklerde kullanılan görsellerin birçoğunun gerçek yaşamla uyum sağlamadığı belirlenmiştir. Örneğin, Şekil 8’deki “Bilge Pasta Süslüyor” (Öğrt. K., s.57) etkinliğinde verilen pasta resmi gerçeğe uygun çizilmemiştir. Benzer şekilde, Şekil 9’da verilen “Bilge ve Arkadaşı Piknikte” (Öğrt. K., s.58) etkinliğindeki çizimde piknik yapıldığı anlaşılamadığı gibi Bilge arkadaşı ile birlikte de değildir. Ayrıca görseldeki varlıklar da gerçeğe uygun şekilde çizilmemiştir. Bilge’nin boyuna yakın bir kedi ile köpek, kafası kadar bir çiçek ve çevrede parmaklıklar olan bir piknik alanı sanki çocukların algılarını yanıltmak için çizilmiş izlenimi vermektedir. Şekil 10’daki “Yaşasın Okula Başladık” (Öğrt. K., s.15) etkinliğinin görselinde, amuda kalkmış bir çocuk figürü görülmektedir. Ancak, çocuğun ve eteğinin duruşu fizik kuralları ile çelişmektedir. Bu çizim mutluluk görüntüsünden çok, bir grup çılgın çocuk görüntüsü vermektedir. Şekil 10’da görüldüğü gibi arkada iki çocuk kitaplarına ip bağlamış, havada savuruyorlar. Okul ve kitapla yeni tanışmış bir yaş grubuna bu görüntülerin verilmesinin sağlıklı etkiler uyandıracığı söylenemez. Şekil 11’deki “Boyuyorum III” (Öğrt. K., s.9) etkinliğinde yer alan çizimde çocuğun ayaklarının vücudunun duruşuna göre ters çizildiği görülmektedir. Bu görselde boyama yapılması istenen zemin “yazı tahtası”dır. Tahtada bir çöp adam resmi vardır ve çocuk istese

de tahtada boyama yapamayacaktır. Görsel dikkatle incelendiğinde çocuğun aslında boya yapmadığı, tahtayı sildiği görülmektedir. Görselde dikkati çeken bir diğer unsur ise tahtanın hemen önünde duran çöp kutusudur. Çocuk tahtanın tamamını silmek isterse çöp kutusuna çarpıp zarar görebilir.

Bilge Pasta Süslüyor

Şekil 8. Bilge Pasta Süslüyor Etkinliği

Bilge ve Arkadaşı Piknikte

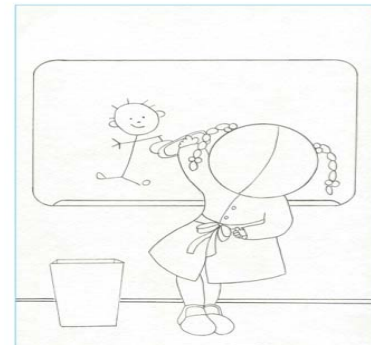

Şekil 9. Bilge ve Arkadaşı Piknikte Etkinliği

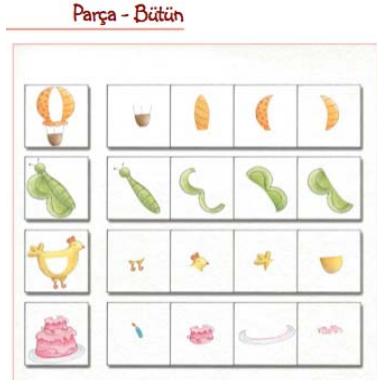
Şekil 10. Yaşasın Okula Başladık Etkinliği

Boyuyorum III

Şekil 11. Boyuyorum III Etkinliği

Bunlardan farklı olarak Şekil 12’de verilen “Parça-Bütün” (Öğrt. K., s.35) ve Şekil 13’de verilen “Kelebeğin Kanatları” (Öğrt. K., s.96) etkinliklerinde ise canlı varlıklar parçalara ayrılmış bir şekilde resmedilmiştir. Öğrencilerin günlük yaşamda bir bütün halinde gördükleri canlı varlıkların parçalanarak resmedilmesi doğru bir yaklaşım değildir. Öğrenciler, kitaplarda gördüklerini örnek alarak canlı varlıkları parçalamak isteyebilirler ya da en azından canlı varlıkların parçalanmasını doğal bir şeymiş gibi algılayabilirler.

Şekil 12. Parça-Bütün Etkinliği

Şekil 13. Kelebeğin Kanatları Etkinliği

Kitapta yer alan görseller incelendiğinde, bazı görsellerin yoksulluk ve şiddet gibi örtük mesajlar içerdiği belirlenmiştir. Şekil 14’de verilen “İşte Sıradayım” (Öğrt. K., s. 5) etkinliğinin görselinde, yamalı kıyafetler giymiş çocukların çizilmesi ve arka plânda yer alan okulun duvarlarının dökülmüş olması örtük olarak yoksulluk iletilisinin verildiğini göstermektedir. Kitapta yer alan birçok görselde de yamalı kıyafetli çocukların olması dikkat çekicidir. Öğrencilere sunulan bu resimlerde neden yoksulluk görüntüsü uyandırıldığı anlaşılamadığı gibi, bu yoksulluk görüntüsü içinde ağaçların dekoratif olarak budanmış olması da bir çelişki yaratmaktadır. Şekil 15’de verilen “Problem Çözüyorum” (Öğrt. K., s.37) etkinliği de bu yoksulluk görüntüsüne örnek gösterilebilir.

Şekil 14. İşte Sıradayım Etkinliği

Şekil 15. Problem Çözüyorum Etkinliği

Kitapta yer alan bazı görsellerde ise şiddet içeren çizimler kullanılmıştır. Şekil 16’da verilen “Oyun Oynarken” (Öğrt. K., s.31)

etkinliğinde kullanılan çizimde birbirine taş atan çocuklar ve Şekil 15’te verilen “Problem Çözüyorum” (Öğrt. K., s.37) etkinliğinde de kavga eden iki çocuk görülmektedir.

Şekil 16. *Oyun Oynarken Etkinliği*

B) Kitap Tasarımına İlişkin Genel Değerlendirmeler

Öğretmen Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabı-1, bir bütün olarak ele alındığında, kitap tasarımına ilişkin bazı sorunlar dikkati çekmektedir. Kullanılan görsellerde genel olarak, perspektif doğru bir şekilde yansıtılmamıştır. Örneğin, Şekil 17’de verilen “Bilge Gününü Planlıyor” (Öğrenci Çalışma Kitabı-1, s.56) etkinliğindeki resimde perspektifin doğru bir şekilde yansıtılmadığı açıkça görülmektedir.

Şekil 17. *Bilge Gününü Planlıyor Etkinliği*

Öğretmen Kitabı ile Öğrenci Çalışma Kitabı'ndaki etkinlikler arasında isim farklılıkları bulunmaktadır. Öğretmen Kitabı sayfa 86'da "eSesi ile Konsantrasyon" adı ile verilen etkinlik, Öğrenci Çalışma Kitabı sayfa 82'de "e Sesi ile Kaynaşma" adıyla verilmiştir.

Oyun etkinliklerinin hepsinde aynı resmin kullanıldığı (Öğrt. K., s.25, 42, 59, 60, 61, 75, 76, 91, 100, 118, 136, 156, 176, 197, 198) ve müzik etkinliklerinin tamamında da aynı yönergenin kullanıldığı (Öğrt. K., s.26, 43, 61, 76, 92, 101, 119, 137, 157, 177, 198) belirlenmiştir.

Ayrıca, Öğretmen Kitabı'nda her bir tema bir renk ile eşleştirilmiştir. Ancak Türkçe ve Görsel Sanatlar temalarıyla eşleştirilen renkler birbirinden ayırt edilememektedir. Bu durum, etkinliklerin amaçlarına ulaşılmada öğretmenlere zorluklar yaşatmış olabilir. İncelenen kitapların kısa süre içerisinde ve özensizce hazırlanması bu ve benzer sorunların ortaya çıkmasına neden olmuş olabilir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

İlkokul 1. Sınıf Uyum ve Hazırlık Çalışmaları, Öğretmen ve Öğrenci Kitaplarının bilimsel ilkelere göre değerlendirilmesinin amaçlandığı bu çalışmada;

1. Etkinliklerin ve görsellerin büyük bir çoğunluğunun 60-66 aylık çocukların bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim düzeylerine uygun olmadığı,
2. Bazı etkinlik içeriklerinin bilimsel olarak doğru olmadığı,
3. Bazı etkinliklerde ve görsellerde öğrencilerin yaşamı ile uyuşmayan örneklere yer verildiği,
4. Bazı etkinliklerde ve etkinliklerde yer alan görsellerde olumsuz örtük mesajların bulunduğu,
5. Bazı etkinliklerin öğretmek istendiği belirtilen konunun amacına uygun olmadığı,
6. Bazı etkinliklerin öğrencilerin beceri gelişimini desteklemediği,
7. Etkinliklerin bir kısmının sınıf içerisinde gerçekleştirilmesinin zor olduğu,
8. Bazı etkinliklerde sunulan içeriğin aşamalılık ilkesine göre yapılandırılmadığı,
9. Etkinlik yönergelerinde dil ve anlatım hatalarının bulunduğu,
10. Etkinlik yönergeleriyle görseller arasında uyumsuzlukların olduğu,
11. Bazı görsellerin tasarımında yalınlık ve basitlik ilkesine uyulmadığı,

12. Kitapların kısa sürede ve hızlı bir şekilde hazırlanması sonucunda bazı tasarım ilkelerinin göz ardı edilmesine sebep olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

ÖNERİLER

İlkokul 1. Sınıf Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Öğretmen ve Öğrenci Kitaplarının incelenerek değerlendirilmesinin amaçlandığı bu araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

1. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Öğretmen Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabı-1 Talim Terbiye Kurulu tarafından kitap tasarım ilkeleri dikkate alınarak yeniden tasarlanmalıdır.
2. Öğretim materyali hazırlanırken;
 - a. Genel ve ayrıntılı amaçların belirlenmesi,
 - b. Belirlenen amaçlara uygun içerik ve etkinliklerin belirlenmesi,
 - c. Amaçlara ulaşıp ulaşılmadığını ölçmeye hizmet eden bilişsel, duyuşsal ve psikomotor özellikleri ölçecek ölçme araçlarının hazırlanması önerilir.
3. Bu materyalin kullanımına devam edilmesi hâlinde;
 - a. Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim düzeylerine uygun olmayan etkinlikler ve görseller yeniden düzenlenmelidir,
 - b. Etkinlik içerikleri, farklı alanlardan uzmanlar tarafından gözden geçirilerek yeniden hazırlanmalıdır,
 - c. Etkinlik yönergeleri dil ve anlatım hatalarından arındırılmalıdır.
4. Bu materyalin, içinde çocuk psikiyatristi, çocuk psikoloğu ve çocuk gelişimcisi de bulunan bir bilim insanı grubu tarafından, 60–84 aylık çocukların algısını, bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimini nasıl etkilediğinin incelenmesi önerilir.

KAYNAKLAR

- Ankara Üniversitesi (2012). *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nin 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne İlişkin Görüşü*.10.04.2012 tarihinde <http://www.education.ankara.edu.tr/adresinden> alınmıştır.
- Boğaziçi Üniversitesi (2012). *5.1.1961 tarih ve 222 sayılı ilköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin Güncellenen Görüşü*. 10.06.2013 tarihinde http://fed.boun.edu.tr/form_files/Bogazi%C3%A7i_%C3%9Cniversitesi_Egiti_m_Fak%C3%BCltesi%E2%80%99nin_G%C3%BCncellenen_G%C3%B6r%C3%BC%C5%9F%C3%BC.pdf adresinden alınmıştır.
- Eğitim Reformu Girişimi (ERG). (2012). *TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmeye başlanan "ilköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi" hakkında değerlendirme*. 15.06.2013 tarihinde http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/ERG.GerekliliDegerlendirme.4_4.YasaTeklifi.pdf adresinden alınmıştır.
- Koç Üniversitesi (2012). İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Görüş. 15.06.2013 tarihinde <http://spm.ku.edu.tr/?p=342> adresinden alınmıştır.
- MEB (2012a). *12 Yıllık Zorunlu Eğitime Yönelik Uygulamalar*. 10.06.2013 tarihinde <http://www.meb.gov.tr/haberler/2012/12YillikZorunluEgitimeYonelikGenelge.pdf> adresinden alınmıştır.
- MEB (2012b). *İlkokul 1. Sınıf Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Öğretmen Kitabı*. Ankara.
- MEB (2012c). *İlkokul 1. Sınıf Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Öğrenci Kitabı-1*. Ankara.
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) (2012). *5.1.1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" Hakkında ODTÜ Eğitim Fakültesinin Görüşü*. 10.06.2013 tarihinde http://www.fedu.metu.edu.tr/web/documents/other/222sayiliIlgogretimveEgitimKanunuHakkindaEgitimFakultesiGorusu_s4_1.pdf adresinden alınmıştır.
- Özgür-İnam, B. (2013). 4+4+4 Eğitim Sisteminde İlkokul 1. Sınıf Uyum Programının Değerlendirilmesi. *Öğretmen Dünyası*, 34 (402), 13-14.
- Peker-Ünal, D. (25-27 Nisan 2013). Sınıf Öğretmenlerinin 4+4+4 Uygulamasına Yönelik Görüşleri. *4th International Conference on New Trends in Education and Their Implications*,
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (8. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EK-1

Kitap inceleme toplantılarına katılan uzmanlar aşağıda verilmiştir:

Prof. Dr. Ayşe Çakır İlhan, Prof. Dr. Çağlayan Dinçer, Doç. Dr. Ayşe Okvuran,
Doç. Dr. Fatma Bıkmaz, Doç. Dr. Müge Artar, Doç. Dr. Berrin Baydık, Doç.
Dr. Fatma Mızıkacı, Yrd. Doç. Dr. Canay Demirhan-İşcan, Yrd. Doç. Dr.
Ayşegül Bayraktar, Öğr. Gör. Dr. Salim Sever, Arş. Gör. Dr. Aliye Erdem,
Arş. Gör. Gökçe Karaman, Arş. Gör. Zeynep Akkurt-Denizli, Arş. Gör. Nergiz
Üçüncü

